

ЗМІНИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

Кулакова О.Н., Лаврент'єв М.А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

У роботі розглянуто питання щодо зміни у моральному вихованні дітей з середини ХХ ст. до початок ХХІ ст., їх наслідки.

Моральні норми суспільства зумовлюють принципи виховання наступного покоління, ідеали, яких мають прагнути нащадки. Тому дослідження трансформування моральних норм становить практичний інтерес. Адже завдяки цьому можна спрогнозувати моральні тенденції суспільства у майбутньому та наслідки ідейної революції і таким часом передбачити соціальний розвиток суспільства.

Предметом дослідження були обрані групи людей з різним роком народження (1970 р.н. - 20 осіб, 1980 р.н. - 16 осіб, 1990 р.н. - 18 осіб, 2000 р.н. - 40 осіб, 2010 р. н. - 28 осіб).

Дослідження складалося з чотирьох етапів:

1. Анкетування. Воно містило запитання щодо цінностей, які виховувалися батьками. Наприклад: «Оберіть твердження, яке ви чули від батьків: «Не хвали себе сам, хай люди похвалять.» чи «Кажі про себе гарно – джерело забувається думка залишається.», або «Знай собі ціну». Метою цього етапу було виявлення стартових позицій об'єктів дослідження.

2. Тест. Він складався з тверджень морального характеру, а досліджувані мали поставити + чи - , в залежності від почуттів, які викликають ці твердження: наприклад, «ти повинен», «усі нації рівні», «бути багатшим за інших погано». Метою цього етапу було дослідити, які відчуття викликають сталі твердження у людей і порівняти їх з тим, чого навчали їх батьки.

3. Колективна творча робота в групі. Учасникам опитування було запропоновано у групах створити художню композицію у будь-якому стилі та жанрі за власним задумом. Мета цієї роботи – дізнатися, які з норм – батьківські поради чи власні почуття – вживають дослідженні у спілкуванні з іншими людьми.

4. Складання казки про ідеальну людину в ідеальному світі. Метою було дізнатися, яку з трьох ліній поведінки людина вважає ідеалом моралі і якій вона буде навчати своїх дітей.

Дослідження показало, що протягом часу відбулося зміна моральних норм з «Я зобов'язаний» на «Мені зобов'язані». Причиною цього процесу стало масове неприйняття тогочасних ідеалів та принципів. При цьому залишилася певна меншість, яка дотримується моральних норм ХХ ст. У зв'язку з чим спостерігається розгалуження суспільства.

Діти не завжди приймають моральні цінності батьків. Через це відбувається розгалуження суспільства за прийняттям моральних норм. Що, у свою чергу провокує трансформацію та чергування ідеалів нащадків.